

[Thoft]

på de skibe, som lå i Århus, i Ålborg og i Københavns havn i sidste uge?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 45

3) Til forsvarsministeren af:

Thoft (SF):

»Vil regeringen i officiel form meddele vore allierede, at krigsskibe medbringende atomvåben ikke må anløbe danske havne i fredstid?«

Skriftlig begrundelse

Efter afsløringerne i dagens aviser (Ekstra Bladet og Land og Folk af 4. oktober 1985) af, at der er konstateret en tydelig radioaktiv stråling på et af »Iowa«s følgeskibe, den topmoderne krydser »Ticonderoga«, i Århus havn, er der efterhånden intet tilbage af troværdigheden omkring dansk atompolitik, hvorefter der ikke – heller ikke i kortere tid, f.eks. i forbindelse med flådebesøg – må finde sig atomvåben på dansk område.

På side 775 i Authorization for Appropriations, Fiscal Year 1986, vol. 1. House of Representatives, Armed Service Committee, udgivet af den amerikanske kongres, kan vi læse: »I fjor begyndte udstationeringen af søbaserede Tomahawkkrydsermissiler (SLCMs) udstyret med atomare ladninger til regional afskrækkelse. De er nu operationsklare på vores angrebsbåde, destroyere og slagskibe.« Da USA kun har to slagskibe, hvoraf »Iowa« er det ene, og da vi har talrige militære udsagn om, at USA ikke udlosser atomvåbnene forud for havneanløb for ikke unødvendigt at svække det amerikanske beredskab, forekommer målingerne på »Ticonderoga« i Århus havn med geigertæller særdeles troværdige.

Da det svenske militær målte tilsvarende udslag i forbindelse med den sovjetiske ubåds grundstødning i den svenske skærgård ud for Karlskrona, var alle danske militærfolk enige om, at her var det uomstødelige bevis for, at den sovjetiske ubåd medbragte atomvåben. Nu glæder jeg mig til at høre forsvarsministerens nye bortforklaringer.

I forbindelse med folketingsdebatten i onsdags spurgte jeg adskillige gange forsvarsministeren, om han ville forsikre folketingets

medlemmer om, at der ikke var atomvåben om bord på de amerikanske krigsskibe, og hver gang svarede han undvigende: »Vore allierede kender det danske standpunkt, og vi har ingen grund til at antage, at det ikke overholdes.« Nu har vi al mulig grund til at antage det modsatte, og nu forventer jeg, at forsvarsministeren reagerer hurtigt og afkræver amerikanerne en forklaring.

Affæren viser klart behovet for, at den danske regering indtager samme standpunkt som den newzealandske: den afkræver krigsskibe, som anløber New Zealands havn, en erklæring om, at der ikke forefindes atomvåben om bord. USAs vrede over New Zealands holdning viser da også klart, at USA aldrig har følt sig nødsaget til at overholde den danske politik, for ellers var vreden vel også vendt imod Danmark.

I øvrigt viste debatten i folketinget i onsdags, at den danske regering aldrig i officiel noteform eller skrivelse til vore allierede har krævet, at der ikke må være atomvåben om bord ved anløb af danske havne. Erklæringerne er afgivet i uofficiel form under og efter møderne, men i diplomatsprog tæller den slags netop ikke. Derfor må vi omgående kræve af regeringen, at den i officiel form tilkendegiver, at krigsskibe med atomvåben ikke må anløbe danske havne.

Jeg understreger i øvrigt, at denne politik ikke blot skal gælde amerikanske krigsskibe, men også sovjetiske, engelske og franske.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil godt starte med at sige, at det egentlig er fantastisk, at hr. Thoft virkelig finder, at der er grundlag for at hævde, at der skulle kunne herske tvivl om den danske atomvåbenpolitik – vi var jo også inde på det spørgsmål i forbindelse med sidste onsdags spørgetid. Lad mig så prøve denne gang med en historisk udredning, som jeg efter folketingets regler for spørgetiden naturligvis skal gøre kort.

I efteråret 1957 fremsatte USA forslag om at etablere NATO-lagre af atomammunition i Europa. På det NATO-rådsmøde, som blev afholdt i Paris i december 1957, udtalte den daværende stats- og udenrigsminister, H. C. Hansen, det danske nej til det amerikanske tilbud. Danmark ønskede ikke, som H. C. Hansen sagde, under de nævrende forud-